

Kijk waar je leeft

Ranger programma Weide van Ter Heide

Tijdens het schooljaar 2021-2022 vond de eerste pilot plaats van het Ranger programma op de Weide van Ter Heide als onderdeel van het beleefprogramma Kijk waar je leeft.

Kijk waar je leeft

Kijk waar je leeft is ontwikkeld door Jaap Vermeiden en Loes van der Putten. Het is een beleefprogramma voor kinderen van de basisschool dat hen helpt om zich te verbinden met de omgeving waarin zij opgroeien.

Door kennis op te doen en te ervaren hoe mensen, planten en dieren op een evenwichtige manier met elkaar samenleven. Door heel regelmatig, minimaal een keer per seizoen, een dagdeel met de klas op pad te gaan en de verschillende elementen uit de omgeving te verkennen: lucht, planten, dieren, water, bodem en bebouwing. Het motto is zelf onderzoeken, met eigen ogen zien en het samen leuk hebben. Wij geloven dat kinderen zich door dit programma meer geworteld voelen in hun omgeving.

Ranger programma op de Weide van Ter Heide

Ferdinand ter Heide heeft Kijk waar je leeft van het begin af aan ondersteund. En zo werd het mogelijk om het Ranger programma op de Weide van Ter Heide te ontwerpen en uit te voeren. In totaal waren 69 kinderen van de groepen 7 van de basisscholen De Havenridders en De Overhaal als *Ranger* verantwoordelijk voor het natuurbeheer van de Weide van Ter Heide. Aan de hand van vier activiteiten hebben ze zich bekwaamd en ontwikkeld als natuurbeschermer.

Eind juni hebben ze het certificaat gekregen uit handen van Ferdinand ter Heide. Wat hebben ze dan allemaal gedaan? Aan de hand van het programma en de onderdelen van het certificaat blikken we even terug.

Activiteit 1

De eerste ranger activiteit in november was er een van kennismaken en onderhoud plegen. Op de fiets naar de Weide van Ter Heide. Daar aangekomen werd in een kring rond het vuur kennis gemaakt met Ferdinand en Ton Pieters. De enige echte ranger petjes werden uitgedeeld.

Al snel moesten de handen uit de mouwen gestoken worden: pitrus steken en distels en ridderzuring verwijderen. Door dit onderhoud werd er ruimte gecreëerd voor diverse kruiden, om zo een kruidenrijke veenweide te ontwikkelen. Ton heeft ons veel geleerd over wat een veenweide is, wat onkruid is en welke planten en bloemen we graag willen. Ook heeft hij ons uitgelegd waarom er greppels zijn en hoe belangrijk de waterstand is in dit natuurgebied (niet te laag!).

Aan de grote berg met pitrussen te zien weten de kids ook hoe onkruid te verwijderen. De activiteit werd afgesloten met warme chocomelk en een koekje rond het vuur.

Als we op de fiets gaan met de klassen is er altijd wel een platte band of een kapotte fiets... gelukkig hebben we de bezemwagen bij ons 😊

Activiteit 2

De tweede ranger activiteit was in maart en stond in het teken van het verwelkomen van de grutto en andere weidevogels. Tijdens de fietstocht naar de weide werd de kinderen door vogelaars verteld over de Big 6 van Waterland, hun geluid, hoe ze vliegen en uiteraard hoe ze eruitzien.

Onderweg hoorden we al de eerste grutto- en kievit-geluiden.

Aangekomen op de weide kregen de kinderen de opdracht om vanaf de dijk op twee plekken twee verschillende weidegebieden van de Weide van Ter Heide te observeren. Met telformulier, zoekkaart, verrekijker en op een matje werd er fanatiek gezocht, geteld, gecheckt en genoteerd. Grutto's, kieviten, scholeksters en zelfs kemphanen werden waargenomen. Maurik de vogelaar gaf de kinderen op een aparte plek nog een masterclass vogelkijken met de telescoop. Wat konden ze hiermee ver de weide in kijken!

Met de kennis die de kids hebben opgedaan konden we eind juni voor het 'eggie' gaan tellen...

Activiteit 3

Tijdens de derde range ractiviteit deden de kinderen bodemonderzoek en onderzochten ze naar welke grassen er zoal groeien in de weide. Met in het achterhoofd de vraag: wat is nu de beste omgeving en wat zijn de beste omstandigheden voor weidevogels? Voor weidevogels is het belangrijk dat de grond niet te droog is. En dat er voldoende leven in zit. Verder is het belang van een kruidenrijke weide groot, vanwege het insectenaanbod en de goede beschutting voor de weidevogels. Deze activiteit was op een andere locatie, om de Weide van Ter Heide zoveel mogelijk met rust te laten.

Een impressie graven, vies worden, observeren, analyseren, noteren, en ga zo maar door.

Een voorbeeld van de behaalde resultaten op dezelfde plek. Toevallig werden de activiteiten gedaan in een droge en een wat nattere periode. Een mooi contrast tussen droge en nattere weide omstandigheden!

Grasonderzoek groep 7B 13-jun-22	Bodemonderzoek groep 7B 13-jun-22	Bodemonderzoek groep 7A 31-mei-22
Veldzuring	Zeer vochtig (had de dagen ervoor goed geregend)	Droog, hoe dieper hoe natter (vanaf ongeveer 80cm)
Engels raaigras	Tientallen wormen (rood en grijs ; en een roze babyworm), duizendpoten, mini sprinkhaan, een heel klein kevertje, aziatisch en gewoon lieveheersbeestje, spinnetjes, mieren, dode bij, groene beestjes, 'rare beestjes'	In totaal maar 3 wormen geobserveerd, aziatisch en gewoon lieveheersbeestje
Ridderzuring	Bijzondere waarneming: de rugstreeppad	Bruine aarde (lijkt op compost), deels harde klei
Witte klaver	Donkerbruine aarde; dieper meer kleigrond	Bovenste deel van grond: veel wortels/takjes
Gestreepte witbol	Stukjes baksteen, scherven, tentharing	
Scherpe boterbloem	Bovenste deel van grond: veel wortels/takjes, lege zaden. Grond bovenin daardoor moeilijk uit elkaar te halen.	
Zachte dravink		
Glanshaver		
Veldbeemdgras		
Mannagrass		
Kaasjeskruid		
Fluitekruid		
Grote vossenstaart		
Grasonderzoek Groep 7A 31-mei-22		
Veldzuring		
Engels raaigras		
Ridderzuring		
Witte klaver		
Gestreepte witbol		
Scherpe boterbloem		
Zachte dravink		
Glanshaver		

Activiteit 4

En eind juni/begin juli was het zover: de laatste ranger activiteit die in het teken stond van de grote inventarisatie. Het was de tijd van het jaar dat de kuikens aan het groeien waren en de veenweide op zijn mooist was met diverse zeldzame planten.

De klassen werden in 2 groepjes verdeeld en om de beurt mochten ze op een stuk weide bloemenonderzoek doen met Loes en Ton Pieters en vogels tellen met Jaap en vogelaar Maurik Ankersmit.

Wat een adembenemende omgeving was de weide geworden! Waar het in veel delen van Waterland al stil was in de weilanden, cirkelden hier tureluurs (wel zo'n 9 paartjes) en grutto's (3-4 paartjes) rond. Verderop een paartje kluten. Zeker 5 verschillende leeuweriken waargenomen,

wat een prachtige zang zo hoog in de lucht. En in de veenweide hebben we zo'n 20 soorten bijzondere kruiden en bloemen waargenomen, zoals ratelaar, moeraswalstro, goudknopje en moerasvergeet-me-nietjes. De pitrus die we een half jaar terug hadden gerooid zagen we niet meer terug.

Tot slot hebben we met elkaar limonade gedronken met wat lekkers erbij. En hebben de kids Ferdinand verteld over alles wat ze gezien hebben. Samen met Ferdinand en Ton hebben we toen de certificaten uitgedeeld.

Wat hebben de in totaal 93 rangers een hoop geleerd en gedaan in dit schooljaar.

Veel dank aan Ferdinand en Ton! En aan de deelnemende scholen, juffen en ouders!

